

अथवा

PS/UM-I/6/98/19

षष्ठपत्रम्
ज्योतिषम्

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः 100

अ. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(20×2=40)

1. जन्मपत्रदीपकग्रन्थस्य मङ्गलाचरणं किम्?
2. सावनेष्टं किम्?
3. "निघ्नी" इति पदस्य कोऽर्थः?

अथवा

किन्नाम भयातम्?

4. "पातः" इति पदेन किं ज्ञायते?
5. षड्वर्गाः के? नामानि लिखत।
6. कति करणानि?

अथवा

कति योगाः?

7. चरकरणानां नामानि लिखत।
8. शुक्लपक्षे कति तिथयः?
9. रोहिणीनक्षत्रात् पश्चात् किं नक्षत्रम्?
10. अन्तिमत्रयाणां नक्षत्राणां नामानि लिखत।

अथवा

नक्षत्रस्य मानं कति अंशात्मकं भवति?

PS/UM-I/6/95-99/19/ 24/ 2380 (10)

P.T.O.

11. समानान्तररेखा का ?
12. धरातलस्य लक्षणं किम् ?
13. सरलरेखायाः परिभाषा का ?

अथवा

किन्नाम व्यासार्धम् ?

14. रेखा का ?
15. अधिककोणस्य लक्षणं किम् ?
16. न्यूनकोणः कति अंशात्मकः भवति ?

अथवा

“सीमा” इति पदस्य कोऽर्थः ?

17. 90° (नवत्यंशात्मक) कोणस्य संज्ञा का ?
18. त्रिज्या का ?
19. त्रिभुजं नाम किम् ?
20. किन्नाम केन्द्रम् ?

ब. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

(5×8=40)

21. अयनांशसाधनं कुरुत ।
22. मेषादिद्वादशराशीनां लङ्कोदयमानानि सश्लोकं प्रतिपादयत ।

अथवा

सूर्यादिग्रहाणां दीप्ताद्यवस्थाः स्पष्टयत ।

23. चन्द्रस्पष्टसाधनं कथं क्रियते ? स्पष्टयत ।

अथवा

निर्दिष्टबिन्दुतो निर्दिष्टरेखासमाना एकारेखा कर्तव्या इति
उपपाद्यताम् ।

24. “अभीष्टबृहदरेखातो अभीष्टलघुरेखासमानं खण्डं विधेयम्”
इति स्पष्टयत ।

25. “अभीष्टकोणस्य तुल्यं खण्डद्वयं कर्तव्यम्” इत्यस्य उपपत्तिः
कथं क्रियते ?

अथवा

“अभीष्टरेखायां तद्गताभीष्टचिह्नात् लम्बो विधेयः ।” इति
प्रतिज्ञायाः उपपत्तिः का ?

स. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ ।

(2×10=20)

26. विंशोत्तरीदशायाः साधनं कथं क्रियते ?

अथवा

दशवर्गानां नामानि विलिख्य, एतेषु (कश्चित्)
होरा-द्रेष्काण-सप्तमांशानां साधनं स्पष्टयत ।

27. “यस्य त्रिभुजस्य द्वौ कोणौ तुल्यौ तस्य कोणस्य
सम्मुखस्थभुजौ अपि तुल्यौ भवेताम् ।” इत्यस्याः प्रतिज्ञायाः
रचनासहितं उपपत्तिं साधयत ।